N°. 101. 1849.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 23 Augustus.

Besturen en Administratien.

PUBLICATIE.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie ZEELAND, brengen bij deze ter kennis van allen, die zulks zoude kunnen aangaan, dat de Staten van dit Gewest, bij derselver resolutie van den 4 Julij dezes jaars, hebben gearresteerd de navolgende, door Zijne Majesteit, bij Hoogstdezelfs Besluit van den 21 dier maand, no. 49, goedgekeurde wijziging van het, bij Publicatie van den 14 September 1832, ter kennis van de belanghebbenden gebragte Reglement op het Begraven van Lijken voor deze Provincie:

WIJZIGING van het, bij Koninklijk Besluit van den 15 Augustus 1832, no. 21, goedgekeurde Reglement op het Begraven van Lijken voor de Provincie Zeeland, [illegible] 4 Julij 1832.

Artikel 1. Wijziging van Art. 4, door het weglaten van het 2de gedeelte, bevattende de woorden:

» *hetwelk bevoegd zal wezen daaromtrent zoodanige bepalingen te* » *maken als noodig zijn, om de Burgerlijke Gemeente voor schade* » *te hoeden.*"

en het in plaats stellen van het volgende:

» Bij dien aanleg zal behooren te worden opgevolgd hetgeen het Plaatselijk Bestuur, uit het oogpunt eener goede Policie, en meer bijzonder uit dat eener gepaste zorg voor de gezondheid der Ingezetenen, zal vermeenen te moeten voorschrijven."

Artikel 2. Vervanging van Art. 56 door het volgende:

Ingeval van twijfel over de juistheid der toepassing van de tarieven, zullen de erfgenamen of de beheerders ten sterfhuize, die zich daardoor bezwaard vinden, bij de administratie, welke over de Begraafplaats gesteld is, de terugbetaling kunnen vragen van hetgeen de Ontvanger, naar hun oordeel, te veel heeft gevorderd.

Artikel 3. Vervanging van Art. 57 door het volgende:

Bijaldien dit verzoek niet wordt ingewilligd, zullen de erfgenamen of de beheerders ten sterfhuize, de beslissing van Gedeputeerde Staten der Provincie kunnen inroepen, naar welke beslissing de Ontvanger der begrafenis-regten en loonen zich zal moeten gedragen.

Artikel 4. Vervanging van Art. 58 door het volgende:

Bij de begraving van Lijken van bedeelden der Armbesturen, zal geen regt verschuldigd zijn, maar zal, voor zoover daaromtrent bij de Plaatselijke Reglementen niet anders is bepaald, het loon der Opzigters, volgens tarief, aan de Armbesturen in rekening gebragt worden.

Artikel 5. Vervanging van Art. 59 door het volgende:

De Lijken van personen, welke tijdens hun leven geene bedeeling van eenig Armbestuur genoten hebben, maar welker achterblijvende betrekkingen volstrekt buiten staat zijn, om de verschuldigde begrafenis-regten en loonen te voldoen, of uit wier nalatenschap die kosten niet kunnen worden bestreden, zullen in alles behandeld worden als die van bedeelden, en alzoo begraven worden op dat gedeelte der begraafplaats, hetwelk voor het ontvangen der Lijken van onvermogenden is bestemd. Even als voor de begraving van bedeelden, zullen de loonen der Opzigters aan de Armbesturen in rekening worden gebragt.

Artikel 6. Vervanging van Art. 60 door het volgende:

De in Art. 58 en 59 bedoelde vrijstelling van begrafenis-regten, zal niet anders worden verleend dan voor de bedeelden, op een schriftelijk bewijs van het Armbestuur, behelzende, dat de overledene tot zijne bedeelden heeft behoord, en voor de overigen, op een getuigschrift van het hoofd des Plaatselijken Bestuurs, dat de achterblijvende betrekkingen of de nalatenschap des Overledenen, tot de betaling van die regten onvermogend zijn.

Zullende, opdat niemand hiervan eenige onwetendheid zoude kunnen voorwenden, deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan ter Vergaderkamer van de Gedeputeerde Staten van Zeeland, te Middelburg, den 10 Augustus 1849.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN VREDENBURCH.
Ter ordonnantie van dezelve,
SLEGT.

PROVINCIE ZEELAND.

AANBESTEDING.

Op Donderdag den 6 September des jaars 1849, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Staatsraad, Gouverneur der Provincie Zeeland, of, bij deszelfs absentie, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie Zeeland, aan het locaal van het Gouvernement te Middelburg, worden aanbesteed:

Het werk ter voortzetting van de Oever-Defensie vóór de Vesting Nenzen, bestaande in zes kapitale Zinkstukken, op den Onderzeeschen Oever, en een Rondhoofd boven laagwater; alles met de vereischte materialen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Gouvernement der Provincie Zeeland, te Middelburg ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur *A. Caland*, te Middelburg, en den Ingenieur *J. Strootman*, te Neuzen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
J. M. DE KEMPENAER.

AANBESTEDING.

De CENTRALE DIRECTIE des Eilands WALCHEREN zal, onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, op Maandag den 27 Augustus aanstaande, in tegenwoordigheid van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie Zeeland, in het Lokaal der Directie in de Abdij te *Middelburg*, des voormiddags ten elf ure, publiek aanbesteden, de leverantie van:

DIJKSMATERIALEN voor het dienstjaar 1850 benoodigd, bestaande in Hollandsch RIJS en HARINGBAND, Walchersche STAKEN, Brabandsch RIJS, HARINGBAND en STAKEN, en BRIKSTEEN.

Zullende de conditien acht dagen te voren ter lezing liggen ter Griffie van voornoemde Directie, en nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Opper-Commies S. ROELSE, te *Middelburg*.

De VEERSCHE POORT zal, uit hoofde van het verleggen der Brug, van af Vrijdag den 24 Augustus, slechts voor Voetgangers toegankelijk zijn.

TEEKEN-AKADEMIE.

DIRIGERENDE LEDEN der TEEKEN-AKADEMIE binnen de Stad *Middelburg*, adverteren, dat de uitdeeling der *Prijzen* zal plaats hebben op Woensdag den 29 Augustus 1849, des middags ten [illegible] ure, in het Gebouw der Akademie.

Binnenlandsche Tijdingen.

MIDDELBURG, den 22 Augustus.

Z. M. de Koning werd woensdag ochtend, H. M. de Koningin reeds maandag avond, van het Loo, in de residentie verwacht.

— Z. M. heeft den gepensioneerden luitenant-kolonel *G. B. van Bronkhorst* verheven in den Nederlandschen Adelstand, met het prædicaat van jonkheer, en zulks als erkenning van zijne den lande bewezene diensten.

— Vrijdag avond is in de residentie overleden de weleerw. zeergel. heer *Christiaan Leonard van den Broek*, ridder der orde van den Nederl. Leeuw, predikant der Nederduitsche Hervormde Gemeente aldaar. Sedert den eersten julij dezes jaars was eene eervolle rust van de Evangeliebediening, die hij ruim 42 jaren bekleedde, zijn deel, een tijdvak van 35 jaren was aan de zorg voor de gemeente te dier plaatse toegewijd.

— In *Bellevue* te *'s Hage* wordt eerstdaags verwacht de kroonprins van Zweden.

— Zr. Ms. stoomschip CURAÇAO, luitenant 1ste klasse *H. Huygens*, van Hellevoetsluis en Falmouth naar Suriname, is den 20 julij te Madera binnengeloopen.

— Volgens tijdingen uit Lissabon bevond de stoomboot *Willem I*, aan boord hebbende H. K. H. Prinses *Marianne*, zich den 4 aug. aldaar in de haven. De Prinses had den 14 julij Havre verlaten, was den 29, na eene reis van 150 uren, te Lissabon aangekomen, en moest daar eene quarantaine van vijf dagen houden. Den 3 Aug. was H. K. H. door eene sloep der koningin van Portugal aan wal gebragt en dáár met eerbewijzen ontvangen. Den 4 dineerden de Nederlandsche gezant, baron *Sirtema van Grovestins*, en de Nederlandsche consul, aan boord bij H. K. H. Den 6 is de Prinses te Cadix aangekomen. Den volgenden morgen vertrok H. K. H. naar Sevilië, waar zij voornemens was om eenige dagen te vertoeven, om vervolgens de reis naar het Heilige Land voort te zetten.

Uit het verslag van de commissie der Tweede Kamer, wegens de rekening van het burgerlijk pensioenfonds over 1847 blijkt, dat de middelen hebben bedragen *f* 20,870, de uitgaven *f* 16,798, en dat de rekening met eene bate van *f* 4072 is gesloten, welk bedrag op de rekening van het fonds over 1848 in ontvang is overgebragt. De commissie heeft voorgesteld, de rekening ter griffie neder te leggen, doch niet zonder te letten op den inhoud van het verslag van den tijdelijken raad der ministers, van november 1848, voor zooveel de pensioenen betreft.

— Uit het verslag van de commissie van rapporteurs, wegens de voordragt ter inwisseling van de, volgens de wet van 1816, geslagen zilveren munt, blijkt, dat de groote meerderheid der leden van de Tweede Kamer instemt met de regering, dat deze inwisseling een uitvloeisel is van de muntwet van 1847, en dat zij zonder ongerijf niet langer kan worden uitgesteld.

Met betrekking tot het ontnemen van de hoedanigheid van standpenning aan de gouden tien en vijf gulden stukken, is men nagenoeg algemeen van oordeel geweest, dat daartoe moet worden overgegaan, en het nieuwe muntstelsel volledig in werking gebragt.

De onbepaalde magtiging tot de uitgifte van muntbiljetten heeft ernstige tegenspraak gevonden, en men heeft begrepen dat eene uitgifte van 100, ja welligt van 150 milioenen muntpapier gevaarlijk zonde kunnen worden. Men vond het bepalen van een termijn, binnen welken het muntpapier moet ingetrokken zijn, noodzakelijk.

Voorts is, bij de uitgifte van muntpapier, ook het bestaan van muntbiljetten van *f* 5 als wenschelijk voorgedragen.

Uit *Koevorden* wordt van den 16 geschreven, dat aldaar in de laatste dagen zoo herhaaldelijk brand is ontstaan, dat men niet dan aan kwaadwilligheid kan denken. Den 9 en 10 ontstond viermaal brand in een en hetzelfde huis; daags daarna in de woning van *Simon Boene*, in eene bedstede naast die, waarin de kinderen van den bewoner sliepen; den volgenden dag alweder in eene bedstede van *Simon Ogstee*, en in den morgen van den 15 in het huis van den koopman *de Jong*, in de Sallandschestraat, naast de pastorie, die zoo hevig toenam, dat binnen korten tijd 7 woningen en 2 schuren afbrandden. De ontsteltenis, door deze herhaalde branden veroorzaakt, was algemeen. Des nachts wordt er door 20 gegoede ingezetenen wacht gehouden. De substituut-officier en regter-commissaris der arrondissements-regtbank zijn uit Assen vertrokken, ten einde den staat van zaken op te nemen.

Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

Vervolg en slot van het verslag der laatst-gehoudene algemeene vergadering.

Na de benoeming der commissie tot zamenstelling der dubbeltallen van beoordeelaars, voor de prijs-antwoorden, welke met 1 december eerstkomende verwacht worden, ging men over tot de keuze van nieuwe prijsvragen. Die keuze bepaalde zich tot no. 5 uit de *eerste* en tot no. 43 uit de *tweede* lijst van ontwerp-prijsstoffen:

No. 5. Met het oog op de belangrijke vraagstukken: *Arbeid en Armoede*, waarmede thans geheel Europa zich bezig houdt, en lettende op de hervorming, die, naar veler oordeel, aan het schoolwezen ook hier te Lande te wachten staat, vraagt men:

» In welke opzigten zou het tegenwoordig lager-onderwijs, zoo in leerstof als vorm, in een meer regtstreekschen verband moeten en kunnen gebragt worden met den stand en de toekomstige bestemming der leerlingen?"

De maatschappij verlangt, dat wel hoofdzakelijk het onderwijs in het oog worde gehouden, doch dat daarbij tevens worde aangewezen de noodzakelijke en mogelijke veranderingen, die uit genoemd gewijzigd onderwijs zouden voortvloeijen, zoo in de inrigting der schoollokalen, als in de tot dusverre gebezigde leermiddelen en de vereischten in de toekomstige onderwijzers.

No. 43. Vermits de zucht tot eene wetenschappelijke beoefening van de landhuishoudkunde, ook onder [illegible] beschaafden boerenstand in ons Vaderland, meer en meer [illegible], en [illegible] ker een verschijnsel mag genoemd worden, dat op zichzelf verblijdend is, en, behoorlijk te gemoet gekomen, gunstige uitkomsten voor bijzondere en algemeene welvaart in de toekomst belooft; vermits, behalve de pogingen, op andere wijzen tot zulk eene tegemoetkoming reeds aangewend, eene welgeschrevene, populaire, volledige Handleiding hiertoe onontbeerlijk is, en de bestaande geschriften niet volkomen in deze behoefte voorzien, — zoo wordt gevraagd:

» Eene populaire, volledige Handleiding voor de Landhuishoudkunde, ingerigt naar de behoefte van den minder beschaafden boerenstand in ons Vaderland."

Na de benoeming der commissie tot nazien der rekening voor het volgend jaar, kwam alsnu in overweging het rapport der commissie ter zake van de *Landverhuizing*. De commissie lichtte het voorloopig bij de punten gegeven rapport nog nader toe, door eenige meer bijzondere mededeelingen, met de slotsommen van welk een en ander de vergadering zich vereenigde, en overeenkomstig den wensch der commissie besloot:

Tot de benoeming eener permanente commissie van drie leden te Amsterdam woonachtig, welke commissie wordt belast met de voortzetting der aangevangen correspondentie, en met de opmerking en verzameling van al wat in het belang der landverhuizers wetenswaardig kan geacht worden, enz.

Daarna bragt de commissie ter zake van *Bijzondere Scholen* rapport uit, ten gevolge waarvan de commissie, onder dankzegging voor haren belangrijken arbeid, ontbonden werd.

Ten slotte ontving de voorzitter een inmiddels ingekomen voorstel, en benoemde daarna eene commissie tot onderzoek, om den volgenden dag haar rapport ter tafel te brengen; waarna de zitting opgeheven en de voortzetting der werkzaamheden door den voorzitter uitgesteld werd tot den volgenden morgen ten half 11 ure.

Alstoen werd, behalve het bespreken van eenige huishoudelijke schikkingen, de maatschappij betreffende, onder anderen besloten tot de oprigting van Normaal-inrigtingen voor de Gymnastie, waartoe voorloopig een zestal departementen in de meest bevolkte steden zullen worden uitgenoodigd. Deze inrigtingen zullen worden opengesteld voor: *a.* onderwijzers, hulp-onderwijzers en kweekelingen van armenscholen en liefdadige inrigtingen; *b.* schoolkinderen van armenscholen en [illegible]; *c.* onderwijzers [illegible] zers van bijzondere of eigene scholen; *d.* kinderen van [illegible] ouders. Na verloop van vijf jaren wordt, op gelijke wijze en ten gelijken einde, een tweede zestal departementen uitgenoodigd, tenzij de verdere tusschenkomst der maatschappij inmiddels gebleken mogt zijn overtollig te wezen.

Na uitvoerige discussien en verwerping der voorstellen omtrent eene wijziging in den vorm der uitgave van de *Bijdragen* en den *Almanak* der maatschappij, besloot de vergadering, dat voortaan niet alleen (zoo als tot nu toe het geval was) gelden zullen verstrekt worden ter opleiding van onderwijzeressen voor Bewaarscholen, maar dat men ook subsidien zal verleenen ter oprigting en ondersteuning dier scholen, even als zulks plaats heeft met de Zang- en Herhalingscholen der maatschappij.

Ten slotte betuigde de afgevaardigde van het voorstemmend departement, in hartelijke bewoordingen, den dank der vergadering aan het hoofd-bestuur en den algemeenen voorzitter, voor de leiding der werkzaamheden.

Waarna de voorzitter, met eene gepaste toespraak, deze 69ste algemeene vergadering sloot.

Buitenlandsche Tijdingen.

Engeland. — *Londen* 18 *augustus*. De secretaris van staat voor binnenlandsche zaken, sir *G. Grey*, heeft den lord-luitenant van Ierland een brief gezonden, om de tevredenheid der koningin over hare hartelijke ontvangst daar te lande te betuigen, en tevens het genoegen waarmede zij had opgemerkt dat de verschillende standen der maatschappij door geene partijzucht of onderlingen afkeer verdeeld schenen te zijn.

— Sir *Thomas Read*, sedert acht en twintig jaren consul-generaal van Engeland te Tunis, is den 4 dezer aldaar overleden en, op last van den bey, die de grootste achting voor hem had, op eene plegtstatige wijze begraven. Hij had daartoe een zijner eigen rijtuigen, met zes muilezels bespannen, afgestaan, en het door drie-honderd man paardenvolk doen escorteren. De kist werd omringd door de geestelijkheid der Grieksche kerk, die, bij gemis van een Protestantsch leeraar, de dienst verrigtte. Al de grooten des lands volgden te voet, hetwelk te Tunis, vooral in het warme jaargetijde en gedurende de Ramazan, eene groote zeldzaamheid is.

Naar aanleiding van het heerschen der cholera te Londen doet een dagblad opmerken, hoe betrekkelijk gering het getal harer slagtoffers nog is in vergelijking van die welke de pest ten jare 1665 ten grave sleepte. Het grootste cijfer der alhier aan de cholera overledenen gedurende de tegenwoordige epidemie is toch daags nooit ver boven de 150, dat is nog niet 1 op de 10,000 inwoners geweest, terwijl gedurende vijf weken in augustus en september van genoemd jaar 38,195 menschen, dus nagenoeg een tiende gedeelte der toenmalige bevolking, aan de pest bezweken.

Duitschland. — *Weenen* 16 *augustus*. De krijgskans in Hongarije wordt meer en meer ongunstig voor de Magyaren. De keizerlijke legers hebben in den laatsten tijd verscheidene beslissende voordeelen behaald, en voor de eerste maal gedurende dezen veldtogt is door de Russische geschutsalvo's den volke eene zegepraal verkondigd. Alles vereenigt

zich ten Arad, waar een beslissende strijd schijnt te zullen plaats hebben.

Volgens een berigt, op 16 dezer ontvangen, zou Temeswar, na een gevecht van eenige uren, ontzet zijn.

Het Hongaarsch belegeringskorps wis uiteengejaagd.

Haynau vaardigde uit Temeswar, als zijn hoofdkwartier, eene proclamatie aan zijne troepen uit, waarin hij hun grooten lof geeft, belooningen toezegt en een spoedig, roemrijk eindigen des oorlogs voorspelt.

Frankfort 18 *augustus.* De omstandigheid, dat de voorzitter van het Oostenrijksche ministerie, prins *Schwarzenburg*, op het berigt, dat de Fransche gezant bij het Russische hof, generaal *Lamoricière*, te Warschau was aangekomen, onmiddellijk derwaarts is vertrokken, geeft hier aanleiding tot gissingen omtrent het sluiten van een verbond tusschen Oostenrijk, Frankrijk en Rusland, hetwelk eensdeels zou moeten strekken om den revolutie-geest in Europa te bedwingen, anderdeels, om den te grooten invloed van Pruissen op het overige Duitschland te beperken. Goed onderrigte personen beweren daarentegen, dat de reis van den Oostenrijkschen minister alleen ten doel heeft gehad, om den Russischen keizer, die zich destijds te Warschau bevond, over de Hongaarsche zaken te raadplegen. Ook meent men, dat Rusland hier ligtelijk partij zal kiezen tegen Pruissen, welks handelingen in de Duitsche aangelegenheden het duidelijke bewijs hebben opgeleverd, dat zij vooral voornamelijk bedoelt [illegible] zoo veel mogelijk [illegible] de gebeurtenissen in Baden ten voordeele kunnen strekken.

De prins van Pruissen is zeer voldaan geweest over zijne ontvangst hier ter stede. Z. K. H. heeft ook de Pauls-kerk bezocht, en zich de plaatsen laten aanwijzen, waar den 18 sept. des vorigen jaars *Lichnowsky* en *Auerswald* zijn vermoord.

De geboortedag van den keizer van Oostenrijk is hier gevierd door het houden eener parade van de Oostenrijksche bezetting, bij welke de rijks-minister van oorlog, alsmede Pruissische en Beijersche officieren, tegenwoordig waren.

— Het programma der feesten, den 26, 27 en 28sten dezer maand te Dusseldorp te houden, ter eere van den beroemden *Göthe*, die nu eene eeuw geleden geboren werd, is zeer veel belovend. Al de schoone kunsten zullen tot opluistering daarvan medewerken.

— De Hamburger senaat heeft, onder voorbehoud der toestemming van de gezeten burgers, de toetreding van Hamburg tot het verbond der drie koningen te Berlijn doen aankondigen.

Het eerste gevolg der ongeregeldheden in die stad is geweest dat zij nog sterkere inkwartiering van Pruissische troepen ontvangen zal, en dat de burgers daarmede belast zullen worden. De Pruissische officieren hebben geëischt, dat al deze troepen in een bepaald gedeelte der stad geconcentreerd zullen wezen. Voor hunne goede huisvesting en verzorging zijn bepaalde maatregelen voorgeschreven.

— Het berigt, als gerucht medegedeeld, wegens huwelijksplannen tusschen leden der vorstelijke Oostenrijksche, Pruissische en Saksische-Huizen, wordt nu verzekerd geheel ongegrond geweest te zijn.

— Een der Berlijnsche dagbladen deelt een zeer naïf adres [illegible] den koning mede. Die eenvoudige lieden vragen Z. M. nederig vergiffenis, dat zij aan de jongste verkiezingen geen deel hebben genomen, naardien zij, daartoe opgeroepen, onderling hadden besproken dat zij reeds tweemalen gekozen hadden, zonder dat het hun iets gebaat heeft. Nu echter hadden zij vernomen dat hun dit achterblijven zeer ten kwade was geduid, en als een bewijs dat zij tegen hunnen koning en heer, en democraten waren. Om dit verwijt van zich af te weten, smeeken zij om genade, en verklaren gezamenlijk hunne [illegible] koning en heer te Berlijn te verheugen.

Italie. — Te Gaëta is den 9 augustus een groote en plegtige consistoriale vergadering gehouden. — Verscheidene dagbladen vermelden de aankomst van *Garibaldi* te Venetie; die stad biedt nog tegenstand. De ellende is er echter zeer groot en het ontbreekt er zelfs aan kruid. De bezetting bestaat uit 9000 soldaten, waarvan 3500 ziek en niet meer dan 4000 in staat zijn, aan eenen uitval deel te nemen. Daarbij komt nog de cholera! Deze ziekte sleept er dagelijks 40 à 60 menschen ten grave. Het papieren-geld daalde 5 pct. in waarde. De behoeftige volksklasse wordt door de regering betaald, en dreigt ieder met plundering, die van eene overgave durft reppen. Nog 14 dagen is het in dezen nood uit te houden, en dan zullen de hoofden des opstands wel een goed heenkomen zoeken. *Garibaldi* is den Oostenrijkers ontsnapt.

Op 7 dezer zijn de gevangen genomen troepen van *Garibaldi* te Bologna aangekomen. De bevolking toonde noch vreugde noch ongenoegen. Meest al de soldaten droegen geen uniform en men zelfs meer dan 100 kinderen van 12 jarigen ouderdom onder hen. Den 9 werd een ander [illegible] dezer gevangenen te Bologna binnengebragt.

Bij de kamer der gedeputeerden van Sardinie heeft de democratische partij de overhand. — De officiele courant van Milaan deelt eene proclamatie van den maarschalk *Radetzky* mede, waarbij wordt toegestaan dat alle Lombardijsche geemigreerden, die zich ten gevolge der staatkundige omwentelingen in vreemde landen bevinden, vrij en ongestraft in het koningrijk kunnen terug komen, behalve diegenen welke door eene daarbij gevoegde naamlijst worden aangeduid. Die lijst bevat de namen van 87 personen, waaronder vele der voornaamste familien, in de Lombardijsche en Venetiaansche provincien betrekkingen hebben. Met het einde van september zal dit verlof worden ingetrokken.

Men spreekt van een gevecht dat tusschen het Venetiaansche eskader en de Oostenrijksche vloot zou hebben plaats gehad, en waarin deze laatste het onderspit zou hebben moeten delven; maar van eene andere zijde wordt verzekerd dat het Venetiaansche eskader de haven was uitgeloopen maar het gevecht, dat de Oostenrijksche admiraal had aangeboden, geweigerd heeft en onder de batterijen der stad is teruggekeerd. Te Napels heeft het ministerie eene belangrijke wijziging ondergaan. Waar is bestendigheid?

Frankrijk. — *Parijs* 18 *augustus.* De president is nog niet geheel hersteld van zijne ongesteldheid. Zijne reizen waarop hij ruime giften deed, hebben zijne geldmiddelen uitgeput; vooreerst houdt hij geene receptie, en zelfs geen diners meer. Dewijl hij zal bij eene verhoogde toelage van de wetgevende vergadering vragen. Een de president der republiek geen dinets meer geven om geldgebrek, de vader der republiek, *Lamartine*, moet zijn geliefd landgoed te gelde maken, en de ex-koning *Lodewijk Philips* biedt Neuilly te koop omdat hij zijne schulden wil afdoen. Overal armoede!

Als een bewijs, hoe weinig men voor 's lands toekomst gerust is, en hoezeer dit alle bedrijvigheid belemmert, wordt aangevoerd, dat thans hier te lande verscheidene posten van ontvanger-generaal open staan, bij gebrek van lieden die ze willen aannemen. Deze post is, gelijk men weet, zeer winstgevend en vroeger bovenal gezocht, maar vordert de aanwending van een aanzienlijk kapitaal.

Bij de bestaande verwikkelingen tusschen de bewindslieden, maakt het berigt, dat alle hoop op eene toenadering tusschen den aanhang van den heer *de Montalembert* en dien van den heer *Thiers* nog geenszins geheel is opgegeven, een vrij gunstigen indruk. De heer *Molé*, die zich op zijn landgoed te Champlatreux bevindt, heeft al de in zijne nabuurschap met der woon gevestigde leden der wetgevende vergadering uitgenoodigd tot het houden eener bijeenkomst, ten einde zich zoo mogelijk onderling te verstaan. Men meldt, dat niet alleen de heeren *de Montalembert* en *Berryer* zich naar het landgoed van den heer *Molé* zullen begeven, maar dat ook de heer *Thiers*, die zich thans te Dieppe bevindt, aldaar wordt verwacht.

Parijs 19 *augustus.* Nog altijd blijft men vermoeden dat het ministerie zoo als het nu bestaat niet lang zal aanblijven. Het aftreden van den heer *de Passy* kan als nabij beschouwd worden; meest al zijne wets-ontwerpen, als die op de inkomsten, de nieuwe belasting op de dranken, en zelfs, zoo men zegt, zijn ontwerp wegens de concessie van den spoorweg van Parijs op Avignon, worden met bijna zekere verwerping bedreigd. Ook schijnt het verschil van gevoelen onder de ministers, ten aanzien der Romeinsche aangelegenheden, aan de duurzaamheid van het tegenwoordig kabinet te moeten doen twijfelen.

— De president der republiek heeft de portefeuilles van openbaar onderwijs en van eeredienst *ad interim* opgedragen aan den heer *Lanjuinais*, minister van koophandel en landbouw.

— Men denkt, dat het vredes-congres tot 1 september zal uitgesteld worden; waarschijnlijk zullen er eenige duizende personen deel aan nemen.

— Uit de documenten der administratie van de civiele lijst blijkt, dat de eigendommen der voormalige koninklijke familie ongeveer 250 millioen francs bedragen, maar door elkander nooit meer dan 1½ pct. hebben opgebragt. De schulden der oude civiele lijst bedragen 30 millioen fr. De schuldeischers van *Lodewijk Philips* hebben reeds eene som op rekening ontvangen. Om het overige te dekken zal eene zekere uitgestrektheid boschland des ex-konings verkocht en de opbrengst onmiddellijk onder de schuldeischers verdeeld worden.

— De heer *Richard Cobden*, lid van het Engelsch parlement en het hoofd der groote hervormings-partij, die de granwet heeft doen opheffen, is alhier aangekomen om het algemeen vredes-congres bij te wonen.

— De kolonel *Wessely* is met een bijzonderen last uit Hongarije hier heen gezonden.

— Bij de februarij-revolutie heeft men de straten ook nieuwe namen trachten te geven, hetwelk veel verwarring veroorzaakt, zoo dat men bij de prefectuur bezig is om weder de oude namen, even als die der schouwburgen, te herstellen. Het bekende Château d'eau is thans tot op den grond afgebroken.

Zeetijdingen.

VLISSINGEN den 21 *augustus.* Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen: *Mary Broughton*, Melchor, en *Mary Ellen*, C. Kinsman, beide van de Havannah, met suiker; *Freden*, Stahlberg, van Odessa, met lijnzaad; *Nayaden*, C. Schijtt, van Riga, en *Ellida*, A. Tauli, van Noorwegen, beide met hout; *Aleida Aleida*, K. K. de Haan, van Petersburg, met stukgoederen.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van onze reede naar zee gezeild: *Carolina Amalia*, Brescher, naar Valparaiso; *Antilope*, Crosbby, naar Bremen; *la Reine des Anges*, Verges, naar Havre; *Iris*, Petit, naar Hamburg; *Maria en Anna*, Weijer, naar Vera-Cruz, en *General Rosas*, Mencke, naar Bremen, alle zes met stukgoederen; *Madison*, Cole; *Douglas*, Sumner, en *Lina*, Zell, alle drie naar Newcastle; *Minerva*, Olsen, naar Riga; *Rob Roy*, Drummond, naar Bremen; *Ernestine Julie*, Georget, naar Havre; *Preciosa*, Nielsen, naar Bergen; *Louise Auguste*, Jensen, en *Catharina*, Hellberg, beide naar de Oostzee; *Elizabeth*, Hvistendahl, naar Gothenburg; *Fanny*, Brandt, op avontuur; *la Plata*, Olsen, naar Kadix; *Aethusa*, Crowell, en *Francis*, Bliss, beide naar Newport; *Rambler*, Nicholls, naar Bristol; *Mary Smith*, Blanchard, naar Bremen, en *Reforme*, Thygesen, naar Elseneur, alle zeventien met ballast; *Invincible*, J. Price, naar Nieuw-York, met stukgoederen.

Van Gend: *Celeritas*, H. Jongebloed, naar de Oostzee; en *Ludwig Holberg*, Lindmed, naar Newcastle, beide met ballast; *Triton*, Beilegaard, naar de Oostzee, met stukgoederen.

VEERE den 22 *augustus.* Heden is binnengekomen de schooner *Stranger*, kapitein G. Walton, van Seaham met kolen, bestemd naar Middelburg.

ALLERLEI.

Tast de Cholera de Dieren aan?

De *Geneeskundige Courant* van 19 aug. spreekt dit bepaaldelijk tegen, en wel 1. omdat de teekenen, waaronder de bedoelde ziekte van het vee, vooral van het pluimgedierte (bestaande in plotselinge hevige stuiptrekkingen, spoedig door den dood gevolgd) zich voordoet, niets met die der Cholera gemeen hebben; 2. omdat deze ziekte insgelijks voorkomt, wanneer er van Cholera geen zweem is; 3. omdat de ontleding van het eigen gestorven vee geheel andere resultaten oplevert dan de Choleralijders.

Staat de Cholera in verband met de Aardappelziekte?

De *Geneesk. Courant* ontkent dit. de Cholera heerschte oorspronkelijk eer de aardappelziekte bekend was, wel hebben ziekteverschijnselen, die na het gebruik van bedorven aardappelen volgen, overeenkomst met de Cholera, maar zij gaan gepaard met andere, die daarvan geheel verschillen (b. v. hardnekkige verstopping) en die, even als in dezen probaat bevonden middelen, een geheel ander ziekte-character aanduiden.

Middel tegen de Aardappelziekte.

Volgens den *Messager de Gand* wordt in Belgie met doorgaand goed gevolg tegen deze plaag, welke zich ook in ons vaderland meer en meer uitbreidt, een middel aangewend, waarvan de uitvinding of toepassing aan zekeren landbouwer te Namen, *Tombelle-Lomba* wordt toegeschreven, en hetwelk op onze late aardappelen nog zou kunnen toegepast worden. Nadat de plant gebloeid heeft, vooral niet vroeger, wordt het loof met eenen scherpen sikkel afgemaaid en weggevoerd en daarna het veld met eene laag aarde van twee of drie Nederlandsche duimen bedekt. Men beweert, dat de aardappel zelf in dat geval niet slechts geheel vrij blijft van de ziekte, maar dat de hoeveelheid zoowel als de hoedanigheid van de opbrengst geheel dezelfde is als van den aardappel die het loof heeft behouden.

Een voornaam Engelsch kenner van den landbouw, dr. *Lindley*, maakt de opmerking welke dit verschijnsel zou moeten verklaren, dat de stengels en de bladen van den aardappel daaraan niet onmiddellijk de voedende kracht bijzetten wat zij aan den appel geven, zou, na den bloeitijd, in de vrucht zelve verwekt worden tot verdere rijpheid komen, [illegible] loof [illegible] zetting en ontwikkeling van den knol niet meer noodig, dan kan men het voorzeker goed wegnemen, als men nu reeds hier en daar de gewoonte heeft de bloem af te plukken om daardoor de kracht van de plant op den knol als te concentreren.

Buitengewoon Natuurverschijnsel.

Men meldt uit Zwitserland, dat zich in de kantons Bern, Uri, Zurich, Solothurn en Zug, zeer groote massa's vliegende mieren hebben vertoond, welke als wolken door de lucht zweefden. In de omstreken van Bazel en in Wurtemberg heeft men hetzelfde waargenomen.

Advertentien.

MIDDELBURG, den 21 Mei 1849.

Heden verloste voorspoedig van eene DOCHTER, Vrouwe C. C. I. DE MARRÉE, geb. HOIJER.

Heden overleed, in den ouderdom van 53 jaren, tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, na een langdurig lijden, mijn waarde Echtgenoot, de Heer Groot Achtbare Heer ABRAHAM VREKE, in leven Griffier bij het Provinciaal Geregtshof in Zeeland.

MIDDELBURG   D. J. VAN DULLEMEN,
den 17 Augustus 1849.   Wed. A. VREKE.

Heden overleed ons jongste Kindje, HENDRIK JOHANNES, in den jeugdigen leeftijd van 7 maanden.

MIDDELBURG   J. C. v. D. HARST, Langendijk.
den 21 Augustus 1849.   F. v. D. HARST, geb. DE RAAD.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

Die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den Boedel van wijlen den Heer DIRK HENDRIK VAN DE KAMER, gelieve hiervan opgave of betaling te doen ten Huize van den Heer *J. W. van de Kamer*, in de Langevijle, vóór 15 September aanstaande.

PUBLIEKE VERKOOPING, op Vrijdag den 24 Augustus 1849, des voormiddags ten 11 ure, binnen VLISSINGEN, op het Plein van de Oranjestraat, van eene partij oude Greinen BALKEN, RIBBEN, BRANDHOUT en wat meer zal worden geveild.

PUBLIEKE VERPACHTING, ten overstaan van den Notaris *P. van de Graft*, op Vrijdag den 24 augustus 1849, des morgens 10 uren, op de Gemeente HOOGELANDE, in de Herberg aldaar, van negen Perceelen WEI- en BOUWLANDEN, gelegen onder Grijpskerke en Koudekerke, aan den armen van Hoogelande, en een Perceel aan den armen van Buttinge toebehoorende, breeder bij uitgebrachte Kaarten vermeld.

J. VAN DER MEULEN wenscht nog werkzaam te zijn tot aanstaande Mei, in BEDDEN, Ressort en Paardenharen MATRASSEN enz., tot verminderde prijzen. — Inmiddels is zijn HUIS met een TUINTJE uit de hand te koop, geschikt voor allen Handel of voor Heerenhuis, staande in het beste gedeelte van den Langendelft alhier.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij zijn WINKEL zal openen den 23 Augustus, met een groot assortiment van GALANTERIEN en PARFUMERIEN, Spa- en Mahonijhouten NAAI-, WERK- en KAPDOOZEN, THEE- en LEPELDOOSJES en meer artikelen tot dat vak behoorende. Verzoekt iedere gunst en aanmoediging, en zal alles tot de minste prijzen verkoopen. Zoo er iets benoodigd op niet voorhanden is, zal zulks binnen twee dagen franco bezorgd worden.   M. DE GROOT,
Verkoophuis Langendelft A. 92.

Beste Nieuwe CITROENEN en dito PEKELHARING, bij *van de Poel* en *van der Harst*, 's Gravestraat.

F. H. KOOMAN, op de Zuidzijde van den Dam, koopt GEBROKEN GLAS.

HARMONIE CONCERT

door het KORPS MUZIJKANTEN der *Dienstdoende Schutterij* te Middelburg, op Donderdag den 23 Augustus 1849, des Avonds ten 6 ure, in den Tuin van het *Kloveniers Schuttershof*, waarvan bij de Tweede Afdeeling het Plein zal *geïllumineerd* zijn.

Toegangkaartjes buiten Inteekening zijn, à 50 cent voor een Heer met of zonder Dame, en 25 cent voor iedere Dame meer, te bekomen aan voornoemd Locaal, en des avonds aan het Bureau.

NB. Bij ongunstig weder zal het Concert in de Zaal, die daartoe verlicht zal zijn, plaats hebben.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

No. 101*.
BIJBLAD VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT
van Donderdag 23 Augustus.

Van dit Bijblad is de prijs vijf cent.

Oost-Indische Koloniën.

Per Landpost.

Wij berigten uit Batavia ontvangen luiden tot 23 junij, en gewagen, hoe gewigtige en heugelijke gevolgen de inneming van Singaradja en de verdere wapenfeiten onzer krijgsmagt op Balie gehad hebben. De oproerige vorsten zijn den vrede komen verzoeken, en zouden naar allen schijn zich welden [illegible] van Kosoemba, 13 junij; de Nederlandsche wapenen hebben op alle punten de zege behaald; maar bij de vermelding dier roemrijke overwinningen, is tevens het droevige berigt medegebragt, dat de opperbevelhebber der expeditie, de generaal-majoor *Michiels*, den 25 mei, bij eenen nachtelijken aanval op Kosoemba, eene zware wond in het dijbeen bekwam, die eene amputatie heeft ten gevolge gehad, welke echter het leven van dien dapperen krijgsman niet heeft kunnen redden, hij stierf nog dienzelfden dag, diep betreurd door al zijne wapenbroeders.

Blijkens het onderstaande berigt van 5 junij, had de gouverneur-generaal, ten gevolge van het overlijden des generaals *Michiels*, het opperbevel over de expeditie tegen Balie opgedragen aan Z. H. den luitenant-generaal hertog van Saksen-Weimar-Eisenach, kommandant van het Indische leger, die onmiddellijk naar Balie vertrokken was.

Batavia 5 junij 1849.

Bij besluit van 3 junij 1849, no. 1, heeft Z. Exc. de minister van Staat, gouverneur-generaal, Z. H. den luitenant-generaal, hertog *Bernhard* van Saksen-Weimar-Eisenach, kommandant van het Indische leger, belast met het opperbevel over de derde expeditie tegen Balie; terwijl Z. Exc. de vice-admiraal *J. P. Machielsen*, kommandant van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indie en inspecteur der marine, belast blijft met het speciaal bevel over de scheepsmagt bij die expeditie, en het speciaal bevel over de landmagt opgedragen aan den luitenant-kolonel der infanterie *J. van Swieten*, onder het opperbevel van Z. H. den luitenant-generaal, kommandant van het Indische leger.

Voorts is bij besluit van 4 junij 1849, litt. R, aan den luitenant-kolonel der infanterie *J. van Swieten*, bijgestaan door den kapitein-adjudant van Z. Exc. den minister van Staat, gouverneur-generaal, jhr. *Ths. van Capellen*, opgedragen het beleid en de behandeling van de verdere staatkundige aangelegenheden, met de tegenwoordige onderneming tegen Balie in verband staande; en zulks onder goed- en afkeuring van Z. H. den luitenant-generaal, kommandant van het Indische leger, die met het oppertoezigt over de behandeling van de staatkundige aangelegenheden is belast.

Ofschoon men zich vleijen mag, dat na de overmeestering van Djagaraga, nadat de radja's van Beliling en Karang-Assam onttroond en waarschijnlijk, even als de goestie *Djielantiek*, gedood zijn, en na de nu laatstelijk te Soengie Lawas en Kosoemba plaats gehad hebbende tuchtiging van Klonkong, de Baliesche geschillen, zonder verdere bloedvergieting, zullen kunnen worden beslecht, zoo is echter het tegendeel nog mogelijk. In het vooruitzigt van die mogelijkheid, en om in allen gevalle de onderhandelingen tot een eindregeling te doen komen, en aan dezelve meer klem bij te zetten, worden, ter vervanging en aanvulling van de zieken, zoo te Batavia als te Soerabaija, eenige versche troepen, onder welke de kompagnie walbusschutters van het 1ste bataillon infanterie te Batavia, en de helft van het 14de bataillon te Soerabaija ingescheept; ten einde Z. H. den opperbevelhebber bij zijne komst op Balie te vergezellen; terwijl eindelijk het vereischte wordt voorbereid, om, zoo het noodig ware, de strijdkrachten nog meer te versterken en afdoening van zaken te geraken.

Z. H. de luitenant-generaal, kommandant van het Indische leger, scheept zich heden in aan boord van Zr. Ms. stoomschip ETNA, bij ongesteldheid van den luitenant-ter-zee der 1ste klasse *J. A. C. Eschauzier*, gekommandeerd door den luitenant-ter-zee der 2de klasse *J. G. de Man*, en bestemd naar Soerabaija. Op dit stoomschip is reeds ingescheept de kompagnie walbusschutters, en voor zoover bij aankomst te Soerabaija geen ander stoomschip beschikbaar mogt zijn, zal de ETNA, welke waarschijnlijk in den ochtend van 8 junij Soerabaija zal bereiken, op sleeptouw nemen het vaartuig, op hetwelk ingescheept zal worden het halve 14de bataillon, aldaar aanwezig.

Uit een rapport van den hertog van Saksen-Weimar, gedagteekend: Beliling, 18 junij 1849, blijkt, dat de troepen successivelijk naar Padang aan de Cove waren geretourneerd, en dat het laatste korps den 17 des ochtends ten $7\frac{1}{2}$ ure geëmbarqueerd was. De hertog zelf was den 17 met Zijner Majesteits stoomschip ETNA, met het 14de bataillon aan boord, naar Beliling gestoomd en den 18 des morgens daar aangekomen. Zijne Doorluchtige Hoogheid had eene inspectie gehouden over het fort, het kampement en de troepen te Beliling, en heeft de magt, hem door den gouverneur-generaal bij een besluit van 4 junij 1849 verleend, om de zaken met Balie te beslechten, overgedragen aan den luitenant-kolonel *van Swieten*.

Na eene voorgenomen ontmoeting van den hertog, gezamenlijk met den luitenant-kolonel *van Swieten* en den kapitein-adjudant *van Cappellen*, met den radja van Bangli, tot regeling van zaken, zoude de hertog de terugreis naar Soerabaija aannemen. — Z. D. H. had het einde der expeditie aan de troepen bekend gemaakt bij eene dagorder.

Wij ontleenen uit de *Javasche couranten* het volgende:

Batavia 1 junij 1849.

Heden had alhier plaats de begrafenis van den generaal-majoor-titulair *Andreas Victor Michiels*, zoon van *Josephus Michiels* en *Anna Elisabeth Gilis*, adjudant van wijlen Koning *Willem II*, kommandeur van de militaire Willems-orde, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, civilen en militairen gouverneur van Sumatra's westkust, opperbevelhebber van de derde Baliesche expeditie en commissaris van het Nederlandsch-Indische gouvernement voor de Baliesche aangelegenheden, in den vroegen morgen van den 25 mei, bij het afweren van eenen nachtelijken aanval op Kasoemba, op Balie, in het regter been gewond en ten zelfden dage overleden.

Op den 30 april 1797 geboren te Maastricht, trad hij in den aanvang van 1814 in Fransche dienst als 2de luitenant, en ging hij kort daarop in Nederlandsche dienst over.

Den 22 mei 1815 bevorderd tot 1sten luitenant bij het 3de bataillon van linie, nam hij deel aan den veldslag bij Waterloo en aan den veldtogt in Frankrijk.

Op den 3 julij 1817 te Batavia aangekomen, woonde hij den veldtogt in Cheribon en de affaire van Palimanang bij, terwijl hij den 29 augustus 1818 werd bevorderd tot kapitein.

Den 8 mei 1827 benoemd tot majoor, diende hij als kolonne-kommandant bij het leger te velde in de vorstenlanden op Java, gedurende de jaren 1825, 1826, 1827, 1828, 1829 en 1830, met den gevolge, dat hij, den 11 mei en den 3 november 1827 gewond, bij koninklijke besluiten van 22 november 1828, no. 28 en 29, werd benoemd tot ridder der 4de en der 3de klasse van de militaire Willems-orde.

In 1831 en 1832 nam hij deel aan den oorlog op Sumatra's westkust en de bemagtiging van Narras en Kottiagan, en werd hij den 17 mei 1832 bevorderd tot luitenant-kolonel, en bij koninklijk besluit van 13 november 1832, no. 77, benoemd tot ridder van den Nederlandschen Leeuw.

In 1832 voerde hij eene expeditie aan tegen Djambie, bij Palembang, welke echter, ten gevolge van zijn beleid, tot geene dadelijke vijandelijkheden leidde.

Tot belooning van zijne buitengewone diensten bij den aanval tegen, en de daaropvolgende overwinning van Bonjol, den 3 october 1837, bevorderd tot kolonel, werd hij den 29 november 1837 benoemd tot civilen en militairen gouverneur van Sumatra's westkust, alwaar onder zijne bevelen, in 1838, werden veroverd de 13 kotta's, in 1840, Baros, Tapoes en Singkel werden vermeesterd, en in 1841 de gevaarvolle opstand van Batipo werd gedempt; terwijl in 1844 en 1845 een algemeene aanval op onze oostelijke grenzen werd afgeweerd en Soengie Pago werd bezet.

Bij koninklijk besluit van 26 februarij 1841 benoemd tot adjudant in buitengewone dienst van Z. M. den Koning, werd hij, ter zake van het dempen van den opstand van Batiepo, benoemd tot kommandeur der militaire Willems-orde, bij koninklijk besluit van 29 augustus 1841, no. 9, en is aan hem, bij koninklijk besluit van 14 september 1843, no. 2, toegekend de rang van generaal-majoor; terwijl hem, bij besluit van 19 februarij 1849, no. 7, voorloopig opgedragen werd het kommandement van het Indische leger, in afwachting van de aankomst van den door den Koning benoemden kommandant van hetzelve.

In die hoedanigheid vertrok hij naar Balie, en sneuvelde hij aldaar als opper-bevelhebber der derde Baliesche expeditie, en commissaris van het gouvernement voor de Baliesche aangelegenheden, na Djagaraga te hebben vermeesterd, den vijand van Laboean Amok te hebben verdreven, en laatstelijk de zege bij Soengie Lawas en Kasoemba te hebben bevochten, in de vervulling zijner pligten en in de overtuiging dat hij de zaken van Balie tot eene volledige en gunstige beslechting had gebragt.

Zelden heeft in Nederlandsch Indie iemand meer uitgeblonken door dapperheid en roemrijke wapenfeiten; zelden, bezat iemand zoo zeer het vertrouwen der troepen, die hij steeds tot overwinning voerde; maar zelden heeft iemand tevens in daden van burgerlijk bestuur aan den dag gelegd meer schranderheid en doorzigt; zoo dat het in hem twijfelachtig blijft, of hij meer schitterde door krijgsbeleid dan wel uitmuntte door ervaring in de kunsten des vredes.

Zijn lijk werd gevolgd door Zijne Exc. den minister van Staat, gouverneur-generaal, den vice-president en de leden van den raad van Neêrlandsch Indie, Zijne Hoogheid den luitenant-generaal, kommandant van het Indische leger, en door bijna alle ambtenaren en officieren, mitsgaders door de meeste aanzienlijke ingezetenen.

Bij den grafkuil werd door zijn hoog-eerwaarde, den bisschop van Kolophon i. p. i., coadjutor van den Apostolischen vicaris, *P. M. Vrancken*, dienst gedaan en de gemeente toegesproken; terwijl door den kolonel der artillerie *J. C. van Rijneveld* de diensten van den overledene werden herdacht.

De algemeene deelneming aan deze begrafenis strekte ten bewijze van de hooge achting, welke de overledene zich bij ingezetenen van alle rangen en standen had weten te verwerven."

Eindelijk leest men in de courant van 23 junij:

In de eerste dagen van de maand april jl., werd door den resident van Djokjokarta berigt, dat zekere pangerang *Harjo Ronggo*, eigen broeder van den vroegeren hoofd-muiteling *Diepo Negoro*, en dus ook door den broederband verbonden aan den schoonvader van den tegenwoordigen sultan en aan vele andere prinsen van den eersten rang, sedert vele maanden een gedrag leidde, hetwelk hoogst bedenkelijke gevolgen kon hebben. Hij had relatien aangeknoopt in aangrenzende residentien, en scheen te willen strijden voor het geloof, en om zijnen broeder *Diepo Negoro* als sultan op Java te brengen.

De resident verzocht, met eenigen spoed, magtiging, om bij de minste verschijnselen dat het oogenblik van opstand nabij was, of bij aanhoudende stellige overtuiging, dat de pangerang *Ronggo* zich aan het hoofd van eenen opstand wilde plaatsen, hem op te ligten en naar Samarang op te zenden.

Die magtiging werd zonder verwijl verleend, in het vertrouwen op des residents doorzigt en beleid, en dat hij ten aanzien van inlandsche vorsten en grooten de regtvaardigheid niet uit het oog zoude verliezen; terwijl gelijktijdig werden beraamd de noodige militaire maatregelen, om, zoo eenige opstand mogt uitbreken, dien binnen den engst mogelijken kring te beperken en ten spoedigste te dempen.

Bij een brief van 10 junij is sedert door den resident van Djokjokarta berigt, dat het oogenblik, op hetwelk de pangerang *Ronggo* de vaan des opstands wilde opsteken, zeer nabij was, daar onophoudelijk zendelingen van en naar de naburige residentien kwamen en vertrokken; reeds waren wapenen en de gebruikelijke teekenen van opstand uitgedeeld; zoodat de voornemens van den pangerang *Ronggo* ruchtbaarheid hadden verkregen en gisting veroorzaakten onder het volk, voornamelijk ter hoofdplaats en op de bazaars.

Onder deze omstandigheden heeft de resident gemeend te mogen gebruik maken van de aan hem verleende magtiging, na zich persoonlijk te hebben overtuigd, dat evenmin het bestuur van den sultan, als de naaste betrekkingen van den pangerang *Ronggo*, zijn gedrag konden goedkeuren, of voor hetzelve durfden borg staan.

Deze werd daarop door eenen zijner naaste bloedverwanten afgehaald en overgebragt naar des residents woning, alwaar hem werd aangezegd, dat hij werd genomen in verzekerde bewaring, en waarom zulks geschiedde. Geen woord is door den pangerang *Ronggo* tot verschooning ingebragt: hij gaf gewillig zijne kris af en scheen zeer gelaten in zijn lot. Kort daarna is hij, onder geleide van den 1sten luitenant der infanterie *Labaar*, langs den weg van Soerakarta, vertrokken naar Samarang, alwaar hij den 11 junij in staat van arrest aangekomen is.

Op deze wijze is Java, en in het bijzonder het landschap Djokjokarta, bewaard gebleven voor nieuwe woelingen en is gehandhaafd het gezag van den sultan, hetwelk door deze poging meer nog dan dat van het gouvernement zou zijn bedreigd.

In den avond van 3 junij is een zwaar onweder losgebarsten te Tjilatjap, in de residentie Banjoemas, vergezeld van stortregens, die een paar uren aanhielden; de omliggende landen stonden eenigen tijd onder water; de bliksem is gevallen op het koopvaardijschip *de jonge Jan*, kapitein *Buss*, en heeft aan het takelwerk enz. eenige schade toegebragt.

De straat van Singapore wordt nog steeds onveilig gemaakt door de zeeroovers, en de handel is zeer ongerust over dezen staat van zaken; de kanonneerbooten maken jagt op de zeeroovers, maar konden ze nog niet achterhalen.

Nabij Singapore is eene vereeniging ontdekt, die vervalschte opium vervaardigt.

Frankfort, *den 19 augustus.* De tijdingen luiden heden zeer ongunstig voor de Hongaren. Temeswar is ontzet door de Oostenrijkers; de Russen rukken meer en meer zuidwaarts; de Hongaren zijn uit Moldavie teruggetrokken. Bij Komorn blijft het op denzelfden voet. (Met den telegraaf heeft men te Berlijn de gewigtige tijding uit Weenen ontvangen, dat *Georgey den 13, bij Vilagos, met 30 tot 40,000 man de* WAPENEN NEDERGELEGD *en zich op genade of ongenade* OVERGEGEVEN HEEFT.)

De grootvorst *Michael* is te Warschau aangekomen. Volgens geruchten zou hij stedehouder in Polen worden.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

№. 101*. 1849.

BIJBLAD VAN DE NEDERLANDSCHE COURANT

van Donderdag 23 Augustus.

Van dit Bijblad is de prijs vijf cent.

Oost-Indische Koloniën.

Per Landmail.

De berigten uit Batavia ontvangen luiden tot 23 junij, en seunligen, hoe gewigtige en hoogelijke gevolgen de inneming van Singaradja en de verdere wapenfeiten onzer strijdmagt op Balie gehad hebben. De oproerige vorsten zijn den vrede komen verzoeken, en gaarne naar alles willen zich ... [illegible]

... [illegible] Nederlandsche wapenen hebben op alle punten de zege behaald; ... [illegible] dier roemrijke overwinningen. ... [illegible] de generaal-majoor ... [illegible] lijken aanval op ... [illegible] echter het leven van dien dapperen krijgsman ... [illegible] nen-roldes. Hij stierf nog dienzelfden dag, diep betreurd door al zijne wapenbroeders.

Blijkens het ... [illegible] had de gouverneur-generaal, ... [illegible] het opperbevel over de expeditie tegen Balie opgedragen aan Z. H. den luitenant-generaal hertog van Saksen-Weimar-Eisenach, kommandant van het Indische leger, die onmiddellijk naar Balie vertrokken was.

Batavia 5 junij 1849.

Bij besluit van 3 junij 1849, no. 1, heeft Z. Exc. de minister van Staat, gouverneur-generaal, Z. H. den luitenant-generaal, hertog *Bernhard* van Saksen-Weimar-Eisenach, kommandant van het Indische leger, belast met het opperbevel over de derde expeditie tegen Balie; terwijl Z. Exc. den vice-admiraal *J. C. Rijk* [illegible], kommandant van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indië en ... [illegible] marine, belast blijft met het speciaal bevel over de ... [illegible] bij die expeditie, ... [illegible] bevel over de landmagt opgedragen aan den ... [illegible] der infanterie *J. van Swieten*, onder het opperbevel van Z. H. den luitenant-generaal, kommandant van het Indische leger.

Voorts is bij besluit van 4 junij 1849, No. 1, aan den ... [illegible] door den kapitein-adjudant van Z. Exc. den minister van Staat, gouverneur-generaal, jhr. *Th. van Capellen*, opgedragen het beleid en de behandeling van de verdere staatkundige aangelegenheden, met de tegenwoordige onderneming tegen Balie in verband staande; en zulks onder ... [illegible] keuring van Z. H. den luitenant-generaal, kommandant van het Indische leger, ... [illegible] deling van de staatkundige aangelegenheden ... [illegible]

Offschoon men zich vleien mag, dat na de verovering van Djagaraga, nadat de radja's van Belliling en Karang-Assam onttroond en waarschijnlijk, even als de ... [illegible] *Djelantik*, gedood zijn, ... [illegible] Laoas en Kloekoeng ... [illegible] hebbende ... [illegible] Klongkong, ... [illegible] de Balische ... [illegible], zonder verdere bloedvergieting, ... [illegible] het ingeval ... [illegible] in het vooruitzigt van die mogelijkheid ... [illegible] gevalle de onderhandelingen zonder ... [illegible] te doen leggen; en ... [illegible] meer klem bij te zetten, ... [illegible] nieuwe aanvulling van de zielen, zoo te Batavia als te Soerabaija, ... [illegible] troepen, onder welke de Kompagnie ... [illegible] van het 12de bataljon infanterie te Batavia, en ... [illegible] van het 14de bataljon ... [illegible] ten einde Z. H. den opperbevelhebber ... [illegible] tot uitvoering van zaken te geraken.

Z. H. de luitenant-generaal, kommandant van het ... [illegible] leger, scheept zich, ... [illegible] aan boord van Zr. Ms. stoomschip *Etna*, bij gelegenheid van den luitenant-generaal ... [illegible] vice-admiraal *J. C. Rijk*, en ... [illegible] naar S ... [illegible] kompagnie ... [illegible] Soerabaija ... [illegible] stoomschip *Bromo* ... [illegible] de ... [illegible], ... [illegible] in den ochtend van 8 junij Soerabaija ... [illegible] stoomschip ... [illegible] op ... [illegible] halve 13de bataljon, aldaar aanwezig.

Uit een rapport van den hertog van Saksen-Weimar, gedagteekend: Belliling, 18 junij 1849, blijkt, dat de troepen successivelijk naar Padang ... [illegible] gerembarqueerd, en dat het laatste korps den 17 des ochtends ... [illegible] geëmbarqueerd was. De hertog zelf was den 17 met Zijner Majesteits stoomschip *Etna*, met het 12de bataljon aan boord, naar Belliling gestoomd en den 18 des morgens daar aangekomen. Zijne Doorluchtige Hoogheid had eene inspectie gehouden over het fort, het kampement en de troepen te Belliling, en heeft de magt, hem door den gouverneur-generaal bij een besluit van 4 junij 1849 verleend, om de zaken van Balie te beslechten, overgedragen aan den luitenant-kolonel van Swieten.

Na eene voorgaande ... [illegible] van den baron, ... [illegible] den luitenant-kolonel ... [illegible] en den kapitein-adjudant van *Capellen*, ... [illegible] van zaken, ... [illegible] de ... [illegible] Soerabaija ... [illegible] Z. H. ... [illegible] aan de troepen ... [illegible] bij eene dagorder.

Wij ontleenen uit de Javasche Courant het volgende:

Heden had alhier plaats de begrafenis van ... [illegible] ... [illegible] Willem II, ... [illegible] ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, civiel en militair gouverneur van Sumatra's westkust, ... [illegible] hebber van de derde Balische expeditie ... [illegible] het Nederlandsch-Indisch gouvernement voor de Bali... [illegible] aangelegenheden, in den ... [illegible] van den 25 ... [illegible] het ... [illegible] Balie, in het regter been gewond en ten ... [illegible] leden.

Op den 30 april 1797 ... [illegible] te Maastricht, trad hij in den aanvang van 1814 in ... [illegible] dienst als 2de luitenant, en ging bij ... [illegible] in Nederlandsche dienst over.

Den 22 mei 1815 bevorderd tot 1ste luitenant bij het 9de bataillon van ... [illegible], nam hij deel aan den veldslag bij Waterloo en aan den veldtogt in Frankrijk.

Op den 3 julij 1817 te Batavia aangekomen, woonde hij den veldtogt in Cheribon en de affaire van Palimanang bij, terwijl hij den 29 augustus 1818 werd bevorderd tot kapitein.

Den 8 mei 1827 benoemd tot majoor, diende hij als kolonne-kommandant bij het leger te velde in de vorstenlanden op Java, ... [illegible] de jaren 1825, 1826, 1827, 1828, 1829 en 1830, met den gevolge, dat hij, den 11 mei en den 3 november 1827 gewond, bij koninklijke besluiten van 22 november 1828, no. 28 en 29, werd benoemd tot ridder der 4de en der 3de klasse van de militaire Willems-orde.

In 1831 en 1832 nam hij deel aan den oorlog op Sumatra's westkust en de bemagtiging van ... [illegible] en Kottitan, en werd hij den 17 mei 1832 bevorderd tot luitenant-kolonel, en bij koninklijk besluit van 19 november 1832, no. 27, benoemd tot ridder van den Nederlandschen Leeuw.

In 1832 voerde hij eene expeditie aan tegen Djambie, bij Palembang, welke echter, ten gevolge van zijn beleid, tot geene dadelijke vijandelijkheden leidde.

Tot belooning van zijne buitengewone diensten bij den aanval tegen, en de daaropvolgende overwinning van Bonjol, den 16 october 1837, bevorderd tot kolonel, werd hij den 29 november 1837 benoemd tot civiel en militair gouverneur van Sumatra's westkust, alwaar onder zijne bevelen, in 1838, werden veroverd de ... [illegible] kotta's, in 1840, Batos, ... [illegible], en in 1841 de ... [illegible] Batipo werd ... [illegible] terwijl in 1842 ... [illegible] algemeene aanval op ... [illegible] werd uitgevoerd en Soengei Pago werd bezet.

Bij koninklijk besluit van 20 febr. 1841 benoemd tot adjudant in buitengewone dienst van Z. M. den Koning, werd hij, ter zake van het dempen van den opstand van Batipo, benoemd tot kommandeur der militaire Willems-orde, bij koninklijk besluit van 19 ... [illegible] no. 9, ... [illegible] besluit van ... [illegible] 1849, ... [illegible] tot den rang van generaal-majoor ... [illegible] besluit van ... [illegible] 1849, no. ... [illegible] het kommandement van het Indische leger, ... [illegible] van de expeditie ... [illegible] kommandant van ... [illegible]

In die hoedanigheid vertrok hij naar Balie, en ... [illegible] hij aldaar als ... [illegible] de ... [illegible] Djagaraga te hebben veroverd, den ... [illegible] te hebben ... [illegible], en laatstelijk de zege bij Soesia-Lawas en Kassamba te hebben bevochten, in de vervulling zijner pligten en in de overtuiging dat hij de zaken van Balie tot eene volledige en gunstige beslechting had gebragt.

Zelden heeft in Nederlandsch Indië iemand meer uitgeblonken door dapperheid en roemrijke wapenfeiten; ... [illegible] iemand zoo zeer het vertrouwen der troepen, die hij steeds tot overwinning voerde; maar zelden heeft iemand tevens in daden van burgerlijk bestuur aan den dag gelegd meer schranderheid en doorzigt, zoo dat het in hem twijfelachtig blijft, of hij meer schitterde door krijgsbeleid dan wel uitmuntte door ervaring in de kunsten des vredes.

Zijn lijk werd gevolgd door Zijne Exc. den minister van Staat, gouverneur-generaal, den vice-president en de leden van den raad van Nederlandsch Indië, Zijne Hoogheid den luitenant-generaal, kommandant van het Indische leger, en door bijna alle ambtenaren en officieren, mitsgaders door de meeste aanzienlijke ingezetenen.

Bij den grafkuil werd door zijn hoog-eerwaarde, den bisschop van Kolophon i. p. i., coadjutor van den Apostolischen ... [illegible]

... [illegible] M. ... [illegible] dienst gedaan en de gemeente ... [illegible]; terwijl door den kolonel der artillerie *J. C.* ... [illegible] de diensten van den overledene werden herdacht.

De algemeene deelneming aan deze begrafenis strekte ten ... [illegible] van de hooge achting, welke de overledene zich bij ... [illegible] van alle rangen en standen had weten te verwerven.

... [illegible] heeft men in de courant van 23 junij ...

In de ... [illegible] van de maand april jl., werd door den ... [illegible] van Djokjokarta ... [illegible] pangerang *Adipati* ... [illegible] hoofd-muiteling *Dipo Negoro*, ... [illegible] voor den broederband verbonden ... [illegible] vader van den tegenwoordigen sultan en aan ... [illegible] sedert vele maanden ... [illegible] hoogst bedenkelijke geven kon ... [illegible] in aangrenzende residentiën ... [illegible] strijden voor het geloof, en ... [illegible] broeder *Dipo Negoro* als sultan op Java te brengen.

De resident verzocht, met eenigen spoed, magtiging, om bij de tijdige verschijning dat het oogenblik van opstand nabij was, of bij onbetwistbare stellige overtuiging, dat de pangerang *Rongo* zich aan het hoofd van eenen opstand wilde plaatsen, hem op te ligten en naar Samarang op te zenden.

Die magtiging werd zonder verwijl verleend, in het vertrouwen op des residents doorzigt en beleid, en dat hij ten aanzien van inlandsche vorsten en grooten de regtvaardigheid niet uit het oog zoude verliezen; terwijl gelijktijdig werden beraamd de nogdige ... [illegible] maatregelen, om, zoo eenige opstand mogt uitbreken, dien binnen den engst mogelijken kring te beperken en ten spoedigste te dempen.

Bij een brief van 10 junij is sedert door den resident van Djokjokarta berigt, dat het oogenblik, op hetwelk de pangerang *Rongo* de vaan des opstands wilde opsteken, zeer nabij was, daar onophoudelijk zendelingen van en naar de naburige residentiën kwamen en vertrokken, ... [illegible] wapenen en de gebruikelijke teekenen van opstand uitgedeeld; zoodat de voornemens van den pangerang ... [illegible] bekendheid hadden verkregen en ... [illegible] onder het volk, voornamelijk ter hoofdplaats en op de bazaars.

Onder deze omstandigheden heeft de resident gemeend te mogen gebruik maken van de van hem verleende magtiging, en zich persoonlijk te hebben overtuigd, dat evenmin het bestuur van den sultan, als de naaste betrekkingen van den pangerang *Rongo*, zijn gedrag konden goedkeuren, of voor hetzelve durfden borg staan.

Deze werd daarop door eenen zijner naaste bloedverwanten afgehaald en overgebragt naar des residents woning, alwaar hem werd aangezegd, dat hij was gekomen in verzekerde bewaring, en waarom zulks geschiedde. Geen woord is door den pangerang *Rongo* tot verschooning ... [illegible]: hij gaf gewillig zijne kris af, en scheen zeer ... [illegible] in zijn lot. Kort daarna is hij, onder geleide van ... [illegible] luitenant der infanterie *Lahure*, ... [illegible] van Soerakarta, vertrokken naar Samarang, ... [illegible] arrest ... [illegible]

Bij deze zaak is ... [illegible] in het bijzonder het landschap Djokjokarta, ... [illegible] voor nieuwe woelingen ... [illegible] van den sultan, ... [illegible] door deze ... [illegible] meer ... [illegible] dat van het gouvernement zou zijn bedreigd.

In den avond van 9 junij is een zwaar onweder losgebroken te Tjilatjap, in de residentie Banjoemas, vergezeld van ... [illegible] regens, die ... [illegible] de ... [illegible] ... [illegible] het hoogwaardige ... [illegible] de jonge *Jan*, kapitein *Buis* ... [illegible] aan het ... [illegible] eenige schade ... [illegible]

De straat van Singapore wordt nog steeds onveilig gemaakt door de zeeroovers; en de handel is zeer ... [illegible] staat van zaken; de kanonneerbooten ... [illegible] de zeeroovers, maar konden ze nog niet ... [illegible]

Te Singapore is eene vereeniging ... [illegible] ... [illegible] opium vervaardigt.

Frankfort, den 19 augustus. ... [illegible] zeer ongunstig voor de Hongaren ... [illegible] door de Oostenrijkers, de Russen ... [illegible] meer ... [illegible] waarts; de Hongaren ... [illegible] Moldavië ... [illegible]. Bij Komorn blijft het ... [illegible]. ... [illegible] telegraaf heeft men te Berlijn ... [illegible] ontvangen, dat Görgey den 13, bij ... [illegible] 30 tot 40,000 man de wapens ... [illegible] op ... [illegible] overgegeven.

De grootvorst Michael is te Warschau aangekomen. Volgens berigten zou hij stadhouder in Polen worden.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.